

EUROPSKA KOMISIJA

INFORMATIVNI PREGLED

13. prosinca 2017.

Pitanja i odgovori – prava građana 27 država članica EU-a i Ujedinjene Kraljevine nakon Brexita, kako je navedeno u Zajedničkom izvješću pregovarača Europske unije i Vlade Ujedinjene Kraljevine

Ovaj dokument sadržava informacije o dogovoru o pravima građana 27 država članica EU-a i Ujedinjene Kraljevine u razdoblju nakon Brexita, kako je utvrđeno u Zajedničkom izvješću pregovarača Europske unije i Vlade Ujedinjene Kraljevine o napretku tijekom prve faze pregovora na temelju članka 50. UEU-a. Ako Europsko vijeće (članak 50.) 15. prosinca bude smatralo da je u pregovorima postignut dostatan napredak, u skladu s člankom 50. Ugovora o Europskoj uniji – na kojem će se temeljiti prava građana – trebat će izraditi sporazum o povlačenju, na temelju Zajedničkog izvješća i ishoda pregovora o drugim pitanjima povezanim s odvajanjem. U ovom se dokumentu Zajedničko izvješće tumači samo u informativne svrhe te ga ne bi trebalo tumačiti kao konačan tekst sporazuma o povlačenju.[\[1\]](#)

Osobno područje primjene

Na koga će se primjenjivati sporazum o povlačenju?

Građani EU-a moraju na dan povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a zakonito boraviti u državi domaćinu, u skladu s pravom EU-a o slobodnom kretanju građana EU-a.

Uvjeti boravka jednaki su onima na temelju postojećeg prava EU-a. Odluke za dobivanje statusa na temelju sporazuma o povlačenju donosit će se prema objektivnim kriterijima utvrđenima tim sporazumom (**tj. bez diskrecijskog prava**) i na temelju istih onih uvjeta koji su utvrđeni u Direktivi o slobodnom kretanju (**člancima 6. i 7. odobrava se pravo boravka u trajanju do pet godina za osobe koje rade ili koje imaju dovoljno financijskih sredstava i zdravstveno osiguranje, dok se člancima 16. – 18. odobrava pravo stalnog boravka za osobe sa zakonitim boravkom od pet godina**).

Sporazumom o povlačenju ne zahtijeva se fizička prisutnost u državi domaćinu na dan povlačenja Ujedinjene Kraljevine, tj. prihvaća se privremena odsutnost koja ne utječe na pravo boravka.

U Ujedinjenu Kraljevinu stigao sam prije dvije godine i radim u lokalnoj bolnici. Mogu li ostati ovdje nakon što Ujedinjena Kraljevina napusti EU?

Možete. Sporazumom se predviđa da ćete moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini ako nastavite raditi (ili ako nesvojevoljno prestanete raditi, u skladu s člankom 7. stavkom 3. Direktive o

slobodnom kretanju). Brexit neće utjecati na vaša prava boravka u Ujedinjenoj Kraljevini: zadržat ćete pravo boravka u skladu s uvjetima prava EU-a o slobodnom kretanju, kao da se i dalje primjenjuje, ali ćete vlastima u Ujedinjenoj Kraljevini morati podnijeti zahtjev za status. Nakon pet godina zakonitog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini moći ćete zatražiti da se vaš boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini promijeni u stalan, koji nudi veća prava i bolju zaštitu.

Britanac sam koji živi i radi u Luksemburgu. Trebam li nastaviti raditi kako bih zadržao svoja prava?

Zajedničko izvješće štiti građane EU-a koji su boravili u državi članici čiji nisu državljani u skladu s uvjetima koje pravo EU-a o slobodnom kretanju propisuje za pravo boravka. U osnovi, građani EU-a ispunjavaju te uvjete ako:

- su radnici ili samozaposlene osobe;
- imaju dostatna financijska sredstva i zdravstveno osiguranje;
- su članovi obitelji drugog građanina EU-a koji ispunjava navedene uvjete; ili
- su već stekli pravo stalnog boravka **(koje više ne podliježe nikakvim uvjetima)**.

Moguće je prelaziti iz jedne kategorije u drugu. Svoja ćete prava zadržati tako dugo dok ispunjavate uvjete za najmanje jednu kategoriju.

Boravim u Ujedinjenoj Kraljevini od 2005. i ondje mi je izdana iskaznica stalnog boravka. Hoće li se za mene nešto promijeniti u razdoblju nakon Brexita?

Morat ćete zatražiti novi stalni status u skladu s pravom Ujedinjene Kraljevine (tzv. poseban status), no kako ste već dobili iskaznicu stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju postojećeg prava EU-a o slobodnom kretanju, upravni će postupak biti vrlo jednostavan te ćete samo morati predložiti osobnu iskaznicu, izjavu o eventualnim kaznenim presudama i dokaz da i dalje boravite u Ujedinjenoj Kraljevini. Nova boravišna iskaznica za Ujedinjenu Kraljevinu izdat će vam se besplatno.

Državljanin sam Ujedinjene Kraljevine. Prije dvije godine stigao sam u Njemačku i zaposlio se u građevinskom sektoru. Nažalost, nedavno sam doživio nesreću na poslu i trajno sam onesposobljen. Nadam se da nakon Brexita neću morati napustiti Njemačku!

Nećete. Osobe koje su morale prestati raditi zbog trajne nesposobnosti za rad, a koja je posljedica nesreće na radu, stječu na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju pravo stalnog boravka. To će se pravo zadržati nakon istupanja.

Hoće li građani EU-a koji stignu u Ujedinjenu Kraljevinu u potrazi za poslom nekoliko mjeseci prije Brexita biti nekako zaštićeni?

Hoće. Građani EU-a koji traže posao u Ujedinjenoj Kraljevini na dan istupanja smjet će, kao i danas, ostati u zemlji šest mjeseci nakon svojega dolaska **(možda i nešto duže ako postoje stvarni izgledi da se uskoro zaposle)**. Nakon isteka dopuštenog razdoblja traženja posla morat će otići, osim ako su se zaista zaposlili ili imaju dovoljno financijskih sredstava za život.

Živim u Londonu, no svakodnevno putujem na posao u Pariz. Hoću li nakon Brexita moći nastaviti raditi u Francuskoj?

Hoćete. Sporazumom je predviđena zaštita pograničnih radnika. Moći ćete nastaviti raditi u Parizu i stanovati u Londonu.

Stigla sam u Ujedinjenu Kraljevinu prije dvije godine, no nisam pronašla posao. Trenutačno sam bez novca. Hoću li moći ostati ovdje nakon Brexita?

Zajedničko izvješće štiti građane EU-a koji su boravili u državi članici čiji nisu državljani u skladu s uvjetima koje pravo EU-a o slobodnom kretanju propisuje za pravo boravka. U osnovi, građani EU-a ispunjavaju te uvjete ako:

- su radnici ili samozaposlene osobe;
- imaju dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje;
- su članovi obitelji drugog građanina EU-a koji ispunjava navedene uvjete; ili
- su već stekli pravo stalnog boravka (**koje više ne podliježe nikakvim uvjetima**).

Građani EU-a koji na dan Brexita ne ispunjavaju te uvjete neće imati zakonsko pravo boravka u Ujedinjenoj Kraljevini i njihov će položaj ovisiti o tome hoće li vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini odlučiti da s njima postupaju povoljnije nego što se to traži u okviru sporazuma. Na primjer, vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini navele su da od osoba koje imaju dovoljno sredstava, uključujući studente, neće tražiti dokaz o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju.

Stigao sam u Ujedinjenu Kraljevinu prije mnogo godina kako bih se pridružio svojoj supruzi Britanki, koja je osoba s invaliditetom i o kojoj vodim brigu te joj pomažem. Mislim da zakonito boravim u Ujedinjenoj Kraljevini, no brine me hoću li nakon Brexita biti ikako zaštićen na temelju sporazuma o povlačenju.

Sporazumom o povlačenju zajamčena je zaštita samo građanima EU-a koji su boravili u Ujedinjenoj Kraljevini u trenutku njezina istupanja iz EU-a, u skladu s uvjetima koje pravo EU-a o slobodnom kretanju propisuje za pravo boravka.

Građani EU-a koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju nacionalnog zakonodavstva (**članovi obitelji britanskih državljana ...**), ali ne ispunjavaju uvjete prava EU-a o slobodnom kretanju, moći će ostati u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju tog nacionalnog zakonodavstva, na koje Brexit nema utjecaja.

Odluka Ujedinjene Kraljevine da odustane od uvjeta o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju jednostrana je i neobvezujuća. Kakva je njezina vrijednost?

Nastojimo zaštititi prava koja su u skladu s postojećim pravom EU-a, ništa manje i ništa više od toga.

Sveobuhvatno zdravstveno osiguranje jasan je uvjet za zakonit boravak samodostatnih osoba, kako je utvrđeno u članku 7. stavku 1. točki (b) Direktive o slobodnom kretanju. Ujedinjena Kraljevina navela je da u zahtjevima za status neće primjenjivati uvjet o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju ni provoditi „kontrolu stvarnog zaposlenja“. [\[2\]](#)

Dvadeset sedam država članica EU-a slobodne su na temelju postojećeg prava EU-a učiniti isto (članak 37. Direktive 2004/38/EZ).

Britanski sam državljanin čiji otac radi u Portugalu. Živim s njim i pohađam lokalnu školu. Hoću li moći ostati u Portugalu?

Hoćete. Sporazumom se osigurava da svi članovi obitelji, bez obzira na to jesu li građani EU-a ili ne, koji su na dan povlačenja Ujedinjene Kraljevine zakonito boravili s građaninom EU-a u Ujedinjenoj Kraljevini ili u nekoj od 27 država članica, mogu ostati u toj zemlji pod istim uvjetima koji su postojali prije Brexita.

Udana sam i imam korejsko državljanstvo. Prije četiri godine stigla sam u Ujedinjenu Kraljevinu kako bih se pridružila suprugu, koji je građanin EU-a, no brak nam je u posljednje vrijeme u krizi. Željela bih zatražiti razvod, no brine me hoće li to utjecati na moje pravo boravka nakon Brexita.

U Zajedničkom izvješću zadržano je pravo EU-a o slobodnom kretanju, koje pod određenim uvjetima već štiti bračne drugove koji nisu građani EU-a i koji se razvedu od građanina EU-a. Ispunjavate te uvjete. Kada rješenje o vašem razvodu postane pravomoćno, ipak ćete morati dokazati vlastima u Ujedinjenoj Kraljevini da ispunjavate uvjete koje pravo EU-a o slobodnom kretanju propisuje za pravo boravka, kao da ste i sami građanka EU-a. Nakon pet godina neprekinutog zakonitog boravka moći ćete zatražiti stalan status u Ujedinjenoj Kraljevini.

Prije nekoliko godina došao sam zbog posla u Ujedinjenu Kraljevinu na temelju svojeg češkog državljanstva. Nedavno sam stekao britansko državljanstvo. Kakav će biti moj status s obzirom na to da imam dvojno državljanstvo, češko i britansko?

Vaše britansko državljanstvo jamči vam bezuvjetno pravo boravka u Ujedinjenoj Kraljevini. S obzirom na to da ste stekli britansko državljanstvo, vaš boravak u Ujedinjenoj Kraljevini više ne podliježe zahtjevima Direktive o slobodnom kretanju. S druge strane, na temelju vašeg češkog državljanstva i dalje ćete biti zaštićeni sporazumom o povlačenju. Moći ćete se pozivati na **sporazum npr. u pogledu prava na spajanje obitelji.**

Britanski sam državljanin i s obitelji živim u Italiji. Jasno mi je da će moje pravo boravka u Italiji biti zaštićeno, no što će biti s mojim pravom na povratak u Ujedinjenu Kraljevinu s obitelji?

Sporazum štiti prava osoba koje su iskoristile svoje pravo na slobodno kretanje i žive u državi čiji nisu državljani. Sporazum ne štiti osobe koje borave u državi čiji su državljani, bez obzira na to jesu li se te osobe vratile u domovinu prije Brexita ili nakon njega. Njihova prava podliježit će odgovarajućim nacionalnim pravilima.

Članovi obitelji

S partnerom živim i radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Namjeravamo uskoro imati dijete. Trebamo li se požuriti da dobijemo dijete prije Brexita?

Ne morate žuriti. Sporazumom se osigurava da djeca rođena u obiteljima građana EU-a koji su boravili u Ujedinjenoj Kraljevini prije Brexita ili nakon njega mogu ondje ostati. U nekim situacijama pravo Ujedinjene Kraljevine toj djeci dodjeljuje britansko državljanstvo, pored državljanstva koje su stekli preko svojih roditelja.

Živim u Ujedinjenoj Kraljevini sa suprugom, građaninom EU-a. Imam boravišnu iskaznicu EU-a. Mogu li ovdje ostati nakon Brexita?

Možete. Sporazum štiti sve članove obitelji koji su zakonito boravili s građaninom EU-a u Ujedinjenoj Kraljevini prije Brexita. Moći će ostati u Ujedinjenoj Kraljevini, ali morat će zatražiti novi (posebni) status i novu boravišnu iskaznicu.

Živim u Ujedinjenoj Kraljevini s posvojenim djetetom. Hoćemo li moći ostati zajedno?

Hoćete. Zajedničko izvješće štiti sve članove obitelji koji su zakonito boravili s građaninom EU-a u Ujedinjenoj Kraljevini prije Brexita. S posvojenom djecom postupa se na isti način kao i s biološkom djecom.

Prije nekoliko godina podnio sam zahtjev vlastima u Ujedinjenoj Kraljevini kako bih se pridružio svojoj sestričnici, državljanki EU-a koja živi u Edinburghu, jer sam financijski ovisio o njoj. Vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini uvažile su moj zahtjev i izdale mi boravišnu iskaznicu EU-a. Kakve će biti posljedice za mene?

Možete ostati u Ujedinjenoj Kraljevini. Zajedničko izvješće štiti sve članove obitelji koji su zakonito boravili s građaninom EU-a u Ujedinjenoj Kraljevini prije Brexita. Moći će ostati u Ujedinjenoj Kraljevini, ali morat će zatražiti novi (posebni) status i novu boravišnu iskaznicu.

Registrirani sam partner građanina EU-a koji boravi u Ujedinjenoj Kraljevini. Namjeravam mu se pridružiti, ali ću zbog trenutačnih poslovnih obveza u svojoj zemlji moći to učiniti tek za četiri godine. Hoću li mu se moći pridružiti i nakon Brexita?

Hoćete. Sporazum štiti osobe koje su na dan Brexita bile u toj vrsti partnerstva s građaninom EU-a, ali nisu s njim boravile u Ujedinjenoj Kraljevini, baš kao što je to slučaj za bračne drugove. Moći ćete se pridružiti svojem partneru u Ujedinjenoj Kraljevini, uz uvjet da ste još uvijek njegov ili njezin registrirani partner u trenutku kada budete željeli doći u Ujedinjenu Kraljevinu.

Nećak sam građanina EU-a koji boravi u Ujedinjenoj Kraljevini. Namjeravam mu se pridružiti, ali ću zbog trenutačnih studijskih obveza u svojoj zemlji moći to učiniti tek za četiri godine. Hoću li mu se moći pridružiti i nakon Brexita?

Nećete. Sporazum ne štiti članove proširene obitelji građana EU-a (*osim onih u trajnim partnerstvima*) koji su bili rodbinski povezani s građaninom EU-a na dan povlačenja Ujedinjene Kraljevine, ali na taj dan nisu boravili s njim. Ako se odlučite pridružiti svojem rođaku nakon Brexita, na vas će se primjenjivati pravila Ujedinjene Kraljevine o imigraciji.

Živim i studiram u Cardiffu. Imam suprugu i malo dijete koji žive u inozemstvu. Trebali bi mi se pridružiti kad završim studij i pronađem posao. Hoće li to moći učiniti nakon Brexita, ili je bolje da dođu što prije?

Moći će vam se pridružiti nakon Brexita. Sporazum štiti ne samo članove uže obitelji koji su prije Brexita zakonito boravili s građaninom EU-a u Ujedinjenoj Kraljevini, već i članove uže obitelji koji su bili u rodbinskoj vezi s građaninom EU-a na dan Brexita, ali nisu boravili u Ujedinjenoj Kraljevini. Moći će vam se pridružiti nakon Brexita, uz uvjet da ste još uvijek u braku u trenutku kada vaša supruga bude željela doći u Ujedinjenu Kraljevinu.

Živim i radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Samac sam, ali se nadam da ću se jednog dana oženiti. Realno gledajući, to će se dogoditi nakon Brexita. Hoće li mi se moja buduća supruga moći pridružiti u Ujedinjenoj Kraljevini? Što ako budemo imali dijete?

Ne. Sporazum ne štiti osobe koji će stupiti u brak s građaninom EU-a nakon Brexita. Svaki takav budući bračni drug morat će poštovati pravila Ujedinjene Kraljevine o imigraciji.^[3] Svako dijete moći će se ubuduće pridružiti građaninu EU-a koji je boravio u Ujedinjenoj Kraljevini prije Brexita ako taj roditelj ima zakonsko skrbništvo nad djetetom.

Prava boravka

Studiram na sveučilištu u Ujedinjenoj Kraljevini. Ako sve bude išlo kako treba, završit ću studij 2020. Hoću li moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini i ovdje tražiti posao?

Hoćete. Moći ćete boraviti u Ujedinjenoj Kraljevini nakon Brexita kao i sada, npr. kao student, tražitelj zaposlenja ili radnik. Nakon pet godina boravka moći ćete zatražiti stalan status u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju prava Ujedinjene Kraljevine (*tzv. poseban status*). Građani EU-a koji su živjeli u Ujedinjenoj Kraljevini prije Brexita i dalje će moći prelaziti iz jedne kategorije aktivnosti u drugu. Drugim riječima, studenti će moći početi raditi (*i postati radnici*), radnici će moći otići u mirovinu (*i postati samodostatne osobe*), samodostatne će osobe moći započeti studij i tako dalje.

Britanska sam državljanica i od 1995. radim u Nizozemskoj. Planiram otići u mirovinu 2023. Hoću li moći ostati u Nizozemskoj nakon odlaska u mirovinu?

Hoćete. Kao osoba koja je radila najmanje pet godina, već ste stekli pravo stalnog boravka u Nizozemskoj koje više ne podliježe nikakvim uvjetima (*kao, primjerice, uvjet da morate nastaviti raditi*).

Živim u Ujedinjenoj Kraljevini s majkom, koja je inženjerka. Pohađam školu, ali se nadam da ću otvoriti vlastitu cvjećarnicu. Hoću li nakon završenog školovanja moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini i zaposliti se?

Hoćete. Ne samo da ćete moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini, nego ćete i zadržati sve mogućnosti koje pravo EU-a o slobodnom kretanju trenutačno odobrava građanima EU-a. Moći ćete raditi, studirati, baviti se poduzetništvom ili ostati kod kuće i skrbiti za članove obitelji.

Prije dvije godine došao sam na studij u Ujedinjenu Kraljevinu. Prošle sam godine pet mjeseci studirao u Italiji u okviru programa Erasmus+ te se potom vratio na svoje sveučilište u Ujedinjenoj Kraljevini. Nadam se da to neće negativno utjecati na moje pravo boravka u Ujedinjenoj Kraljevini!

Ne, to neće utjecati na vaša prava u Ujedinjenoj Kraljevini. Nakon pet godina neprekinutog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (*uključujući boravak prije Brexita i nakon njega*) moći ćete zatražiti novi stalni status (poseban status) u Ujedinjenoj Kraljevini. Prema važećem

pravu EU-a o slobodnom kretanju, razdoblja odsutnosti kraća od šest mjeseci godišnje ne utječu na kontinuitet boravka. Te su zaštitne mjere uključene i u Zajedničko izvješće.

Prije tri godine stigao sam u Ujedinjenu Kraljevinu i otada sam samozaposlen. Hoću li moći steći pravo stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini, i ako da, pod kojim uvjetima?

Nakon pet godina zakonitog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (**uključujući boravak prije Brexita i nakon njega**) moći ćete zatražiti novi stalni status u Ujedinjenoj Kraljevini.

Sporazum štiti građane EU-a koji su boravili u državi članici čiji nisu državljani u skladu s uvjetima koje pravo EU-a o slobodnom kretanju propisuje za pravo boravka. U osnovi, boravak građana EU-a zakonit je ako su to:

- radnici ili samozaposlene osobe;
- imaju dostatna sredstva i zdravstveno osiguranje; ili su
- članovi obitelji građanina EU-a koji ispunjava te uvjete.

Nakon pet godina neprekinutog i zakonitog boravka moći ćete zatražiti novi stalni status (poseban status) u Ujedinjenoj Kraljevini te će vam se izdati nova boravišna iskaznica za Ujedinjenu Kraljevinu. Vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini navele su da od osoba koje imaju dovoljno sredstava, uključujući studente, neće tražiti dokaz o sveobuhvatnom zdravstvenom osiguranju.

Britanski sam državljanin i s roditeljima devet godina živim u Austriji. Oba roditelja rade. Imam li ikakvo pravo boravka u Austriji nakon Brexita?

Imate. Kao osoba koja najmanje pet godina živi u državi članici EU-a, već ste stekli pravo stalnog boravka koje više ne podliježe nikakvim uvjetima (**npr. uvjet da ste i dalje član obitelji**). To će pravo biti očuvano na temelju Zajedničkog izvješća.

Rođen sam i odrastao u Ujedinjenoj Kraljevini, gdje stalno boravim. Studij se približava kraju i već imam odličnu ponudu za posao u Slovačkoj. Ponuđen mi je trogodišnji ugovor, no bojim se da se neću moći vratiti u Ujedinjenu Kraljevinu ako napustim zemlju. Pomozite mi otkloniti sumnje!

S obzirom na iznimne okolnosti oko istupanja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, sporazum sprječava prestanak važenja novog statusa stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (**poseban status**) u slučaju izbivanja kraćih od pet uzastopnih godina. Nakon što ste od vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini zatražili i dobili taj status, moći ćete napustiti Ujedinjenu Kraljevinu na najviše pet godina i vratiti se, a da vam status ne prestane važiti.

Živim i radim u Ujedinjenoj Kraljevini 15 godina. Nadam se da ću moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini nakon Brexita. Možete li potvrditi da ću moći zadržati svoja prava i ovlasti na neodređeno vrijeme?

U sporazumu je jasno utvrđeno da prava nemaju „rok valjanosti“. Sve osobe koje štiti sporazum o povlačenju doživotno će zadržati svoja prava i ovlasti.

Međutim, sporazumom se predviđa da neka prava mogu prestati važiti u određenim okolnostima. Na primjer, novi status stalnog boravka u Ujedinjenoj Kraljevini (**poseban**

status) prestaje ako osoba izbiva iz države domaćina u neprekinutom razdoblju dužem od pet godina.

Nije pošteno da državljani Ujedinjene Kraljevine ostanu „zatočeni“ u državi članici EU-a u kojoj su boravili na dan povlačenja Ujedinjene Kraljevine, s obzirom na to da Zajedničko izvješće ne uključuje pravo na mobilnost unutar EU-a nakon Brexita.

Slobodno možemo već sad reći da državljani Ujedinjene Kraljevine neće ostati „zatočeni“ u nekoj od država članica, iako još treba odrediti u kojem će opsegu moći raditi, osnivati poduzeća, studirati, potraživati povlastice ili primati zdravstvenu skrb izvan države domaćina. Iako konačni sporazum o povlačenju ne uključuje pravo na slobodno kretanje u 27 država članica EU-a za građane Ujedinjene Kraljevine u EU-u, postoji zakonodavstvo EU-a kojim su precizno uređena prava državljanima trećih zemalja na slobodno kretanje u EU-u.

Osoba sam koja stalno boravi u Ujedinjenoj Kraljevini. Primam socijalnu pomoć. Pretpostavljam da ću moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini nakon Brexita, no hoću li nastaviti primati pomoć koja mi je potrebna?

Hoćete. Svi građani EU-a koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i ispunjavaju uvjete za stjecanje novog statusa nakon Brexita zadržat će svoje pravo boravka i pravo na jednako postupanje. To znači da će se, ako su uživali prava, povlastice ili koristi prije Brexita, s njima i dalje jednako postupati.

Građanin sam EU-a i studiram na sveučilištu u Ujedinjenoj Kraljevini. Hoću li nakon Brexita morati plaćati višu školarinu? Hoću li imati pristup studentskim zajmovima?

Svi građani EU-a koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini i ispunjavaju uvjete za stjecanje novog statusa nakon Brexita zadržat će svoje pravo boravka i pravo na jednako postupanje.

Za studente koji su počeli studirati u Ujedinjenoj Kraljevini prije Brexita to znači da će i dalje plaćati školarine jednake onima koje plaćaju britanski građani te da će imati pravo na zajmove za školarinu. Kada je riječ o pristupu pomoći za uzdržavanje tijekom školovanja, kao što su studentske stipendije ili studentski zajmovi, za studente iz EU-a u okviru sporazuma o povlačenju i dalje će vrijediti ista pravila kao i danas. Ta će prava podlijegati svim budućim promjenama u nacionalnoj politici koje će se odnositi na državljane Ujedinjene Kraljevine.

Nadležnost Suda Europske unije isteći će za osam godina. Znači li to da će i moja prava prestati važiti nakon Brexita?

Vaša prava nemaju rok važenja **(ali mogu prestati važiti u određenim okolnostima, primjerice nakon duge odsutnosti iz države domaćina).**

Iako je predviđeno da rok u kojem sudovi Ujedinjene Kraljevine mogu od Suda EU-a zatražiti tumačenje sporazuma o povlačenju bude ograničen na osam godina, to će razdoblje biti dovoljno dugo da se zajamči da Sud Europske unije može odlučivati o najvažnijim pitanjima.

Ostali aspekti sporazuma o povlačenju nisu vremenski ograničeni, kao npr. neposredan učinak sporazuma o povlačenju, koji bi trebao prevladati nad neusklađenim nacionalnim zakonodavstvom ili mjerama, te činjenica da britanski sudovi moraju uzeti u obzir sudsku praksu Suda Europske unije.

Primijetio sam da će se kriteriji za boravak temeljiti na pojmovima prava EU-a o slobodnom kretanju kako ga tumači Sud Europske unije, ali smatram da Ujedinjena Kraljevina nije pravilno prenijela pravo EU-a o slobodnom kretanju te ga pogrešno tumači.

Zajedničko je izvješće jasno: ako se kriteriji boravka temelje na pojmovima prava EU-a o slobodnom kretanju, moraju se tumačiti u skladu s odlukama Suda Europske unije u trenutku povlačenja. Ako se Ujedinjena Kraljevina oslanja na pogrešno tumačenje pojmova zakona EU-a, koje je proturječno takvoj odluci, u konačnici mora prevagnuti tumačenje Suda Europske unije. Osim toga, sudovi Ujedinjene Kraljevine moraju i nakon Brexita poštovati tumačenja Suda Europske unije.

Kaznena djela i zloporabe

Živio sam i radio 11 godina u Ujedinjenoj Kraljevini. Prije nekoliko godina proglašen sam krivim za kazneno djelo i osuđen na pet mjeseci zatvora. Hoće li boravak u zatvoru utjecati na moja prava?

Kaznene radnje mogu imati posljedice na pravo boravka, bez obzira na to primjenjuje li se postojeće pravo EU-a o slobodnom kretanju ili sporazum o povlačenju. Za kaznena djela počinjena prije Brexita primjenjuju se postojeće odredbe Direktive o slobodnom kretanju (**poglavlje VI.**).

Sve odluke koje utječu na pravo boravka zbog kaznenih djela počinjenih prije Brexita morat će se donositi odvojeno za svaki pojedinačni slučaj, a mogu se protjerati samo oni počinitelji čije osobno ponašanje predstavlja stvarnu, izravnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju temeljnim interesima društva.

Što će se dogoditi s građanima EU-a kojima je na temelju sporazuma o povlačenju dopušten boravak u Ujedinjenoj Kraljevini, a koji počinju teško kazneno djelo?

Sva kaznena djela počinjena nakon Brexita podliježu nacionalnom pravu. U Ujedinjenoj Kraljevini to znači da svi oni koji počinju kazneno djelo za koje se izriče kazna zatvora od 12 ili više mjeseci mogu biti deportirani. Oni će na takvu odluku imati pravo žalbe, koju će razmatrati neovisno sudsko tijelo.

Zabrinut sam da će mnogi pokušati ući na prijevaru, pretvarajući se da su zaštićeni sporazumom o povlačenju. Kakvim zaštitnim mehanizmima raspolažu tijela vlasti?

Svi zaštitni mehanizmi protiv zloporabe i prijave kojima države članice raspolažu na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju zadržat će se i u sporazumu o povlačenju. Države će u slučaju zloporabe prava ili prijave, primjerice sklapanja braka iz koristi, imati mogućnost donošenja potrebnih mjera u cilju odbijanja, ukidanja ili opoziva svih prava dodijeljenih sporazumom o povlačenju. Sve takve mjere moraju biti razmjerne i podložne pravnom lijeku.

Hoće li odluke vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini donesene u skladu s pravilima o zloporabi prava dovesti do gubitka prava na žalbu?

Zloupotrebavanje ili prijevara mogu dovesti do gubitka prava na boravak, ali nikada ne mogu dovesti do gubitka prava na žalbu. Danas država članica domaćin može ograničiti pravo na slobodno kretanje onim građanima EU-a za koje je dokazano da su zloupotrijebili pravo EU-a (**primjerice sklapanja braka iz koristi**). Nakon što nacionalna tijela vlasti dokažu zloupotrebavanje ili prijevaru, osoba protiv koje se vodi postupak ima sva prava na žalbu, uključujući pravo boravka na državnom području sve do okončanja žalbenog postupka.

U Zajedničkom izvješću navodi se da će vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini moći provoditi sustavne provjere osuđivanosti i sigurnosne provjere svih podnositelja zahtjeva za novi status u Ujedinjenoj Kraljevini. Je li to moguće?

Jest. Kontekst u kojem se odvija Brexit izniman je zato što će vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini trebati donijeti temeljnu odluku o tome trebaju li osobe, koje iz perspektive Ujedinjene Kraljevine gube status privilegiranog građanina, imati zaštićeni boravišni status u Ujedinjenoj Kraljevini do kraja svojeg života.

U tom je kontekstu primjereno da Ujedinjena Kraljevina uspostavi novi postupak za osobe koje žele steći taj novi status u Ujedinjenoj Kraljevini. Bez obzira na to, novim će se postupkom odražavati postojeće odredbe prava EU-a o slobodnom kretanju. To znači da će nakon Brexita Ujedinjena Kraljevina moći protjerati prekršitelje iz EU-a koji su prekršili zakon prije Brexita samo ako ih u skladu s propisima na snazi mogu i sada protjerati.

Administrativni postupci

Puno se govori o posebnom statusu u Ujedinjenoj Kraljevini. Hoće li se to primjenjivati na građane EU-a nakon Brexita i što to znači?

Svi građani EU-a i članovi njihove obitelji koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini morat će nakon Brexita podnijeti zahtjev za poseban status u Ujedinjenoj Kraljevini. Premda će poseban status biti u skladu s pravom Ujedinjene Kraljevine, uvjeti koje građani moraju ispunjavati za njegovo dobivanje ili gubitak neće biti stroži od onih koji su propisani današnjim pravom EU-a o slobodnom kretanju za dobivanje ili gubitak prava stalnog boravka. To znači da:

- a) sve osobe koje ispunjavaju uvjete za stalni boravak na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju ispunjavat će uvjete za dobivanje posebnog statusa u Ujedinjenoj Kraljevini;
- b) vlasti Ujedinjene Kraljevine mogu osigurati poseban status i onim osobama koje ne ispunjavaju uvjete za stalni boravak na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju;
- c) ni jedna osoba koja na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju ne bi trebala izgubiti stalni boravak neće izgubiti poseban status u Ujedinjenoj Kraljevini;
- d) građani EU-a i članovi njihove obitelji imat će pravo izbivati iz Ujedinjene Kraljevine do pet godina bez gubitka svojeg posebnog statusa u Ujedinjenoj Kraljevini i
- e) vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini mogu odlučiti da ne ukinu poseban status osobama koje su izbivale dulje od pet godina.

Za razliku od postojećeg prava EU-a o slobodnom kretanju, svi građani EU-a i članovi njihovih obitelji koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini trebat će imati poseban status – ili privremenu dozvolu dok ne navršše pet godina boravka kako bi stekli uvjete za poseban status – kao pravnu osnovu za svoj stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini. Status – ***i boravišna iskaznica za Ujedinjenu Kraljevinu koja se izdaje radi potvrde tog statusa*** – osnova su njihova prava boravka.

Znači li to da će građani EU-a dobivanjem posebnog statusa u Ujedinjenoj Kraljevini izgubiti svoja sadašnja prava?

Svi uvjeti za dobivanje posebnog statusa u Ujedinjenoj Kraljevini bit će barem jednako velikodušni kao i uvjeti utvrđeni sadašnjim pravom EU-a o slobodnom kretanju u pogledu stjecanja prava stalnog boravka. Vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini neće imati diskreciju da odbiju zahtjev na temelju razloga koji nisu dopušteni postojećim pravilima EU-a. Zaštitu će dobiti sve osobe koje na nju imaju pravo.

S jedne strane, uvjeti za gubitak posebnog statusa u Ujedinjenoj Kraljevini bit će pogodniji od uvjeta u sadašnjem pravu EU-a o slobodnom kretanju jer će građani EU-a i članovi njihovih obitelji imati mogućnost da napuste Ujedinjenu Kraljevinu na rok do pet godina bez gubitka svojeg posebnog statusa (***sadašnjim pravilima predviđeno je razdoblje do najviše dvije godine***). S druge strane, građani EU-a mogu kao i sada izgubiti svoj poseban status ako u Ujedinjenoj Kraljevini počine kazneno djelo. Ako se kazneno djelo počini nakon Brexita, odluka o gubitku statusa donijet će se u skladu s nacionalnim pravom Ujedinjene Kraljevine i uzimajući u obzir sva ograničenja koja proizlaze iz instrumenata međunarodnog prava koji se primjenjuju u Ujedinjenoj Kraljevini.

Što sprječava vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini da u budućnosti ne izmijene svoje zakone o posebnom statusu?

Sporazumom o povlačenju jasno je precizirano da nakon što pojedinci steknu poseban status u Ujedinjenoj Kraljevini, taj će se status građanima EU-a moći ukinuti samo na temelju razloga koji su izričito dopušteni sporazumom o povlačenju. Prava na temelju sporazuma o povlačenju bit će obvezujuća u skladu s međunarodnim pravom, a građani EU-a moći će se u Ujedinjenoj Kraljevini izravno pozivati na svoja prava na temelju sporazuma o povlačenju. Ujedinjena Kraljevina donosit će zakone kojima će se prava građana na temelju sporazuma o povlačenju uključiti u nacionalno pravo Ujedinjene Kraljevine.

Zakonodavstvo Ujedinjene Kraljevine kojim se utvrđuju prava građana EU-a predviđena sporazumom o povlačenju imat će prednost pred ostalim zakonima Ujedinjene Kraljevine. To znači da se zakonima Ujedinjene Kraljevine ne mogu „slučajno” ukinuti prava zaštićena sporazumom o povlačenju. Ako Parlament Ujedinjene Kraljevine u budućnosti odluči staviti izvan snage zakone kojima se prava građana EU-a provode u zakonodavstvu Ujedinjene Kraljevine, tim stavljanjem izvan snage povrijedit će se sporazum o povlačenju i dovesti do posljedica u skladu s pravilima samog sporazuma o povlačenju i međunarodnim pravom.

Koje su zadaće neovisnog nacionalnog tijela u Ujedinjenoj Kraljevini?

Provedbu i primjenu dijela sporazuma o povlačenju koji se odnosi na prava građana u Ujedinjenoj Kraljevini pratit će neovisno nacionalno tijelo. Stranke će o području njegova djelovanja i zadaćama, uključujući njegovu ulogu u vezi s pritužbama građana, raspravljati u sljedećim fazama pregovora i utvrditi ih u sporazumu o povlačenju. Vlada Ujedinjene Kraljevine

i Komisija trebale bi redovito razmjenjivati informacije. Kako bi građanima osigurala stvarnu dodanu vrijednost, Komisija smatra da bi to neovisno tijelo konkretno trebalo imati mogućnost zaprimiti pritužbe građana koji smatraju da su njihova prava na temelju sporazuma o povlačenju prekršena te provoditi ispitivanja i pozivati vlasti na odgovornost.

S obzirom na trenutačnu primjenu prava EU-a o slobodnom kretanju u Ujedinjenoj Kraljevini bojim se da novi sustav neće funkcionirati u praksi.

Ujedinjena Kraljevina je dostavila detaljne informacije o mjerama koje namjerava poduzeti kako bi ispunila svoj dio sporazumnih obveza. Sve navedeno utvrdit će se u sporazumu o povlačenju.

Kako bismo građanima ponudili konkretne zaštitne mehanizme, osigurali smo primjenu svih proceduralnih zaštitnih mehanizama iz Direktive o slobodnom kretanju. To znači pravo žalbe na sve odluke kojima se ograničava pravo boravka. To znači i da predmetni građanin zadržava sva prava na temelju sporazuma o povlačenju do donošenja konačne odluke, tj. uključujući konačnu sudsku odluku nakon žalbenog postupka.

Stekao sam uvjete za stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini, ali nisam se potrudio podnijeti zahtjev za dobivanje dokumenta kojim se potvrđuje stalni boravak. Trebam li to napraviti prije Brexita?

Takav dokument nije vam potreban kako biste ostvarili pravo na stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini prije Brexita. Međutim, bilo bi korisno već sada podnijeti zahtjev za taj dokument ako namjeravate podnijeti zahtjev za britansko državljanstvo prije uvođenja novog sustava posebnog statusa ili ako želite sponzorirati zahtjev za vizu vašeg partnera koji nije građanin EU-a u okviru nacionalnih propisa o imigraciji Ujedinjene Kraljevine. Ako samo želite potvrditi svoje pravo boravka u Ujedinjenoj Kraljevini nakon povlačenja, vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini savjetuju da pričekate na novi sustav posebnog statusa, koji bi trebao početi funkcionirati prije kraja 2018.

Kao građanin EU-a koji boravi u Ujedinjenoj Kraljevini sada ne moram podnijeti zahtjev za boravišnu iskaznicu. Hoću li to morati učiniti nakon Brexita? Zašto?

Za razliku od sadašnje situacije, svi građani EU-a i članovi njihovih obitelji koji borave u Ujedinjenoj Kraljevini morat će imati poseban status u skladu s pravom Ujedinjene Kraljevine kao pravnu osnovu za svoj stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini. Status – ***i boravišna iskaznica za Ujedinjenu Kraljevinu koja se izdaje radi potvrde tog statusa*** – osnova su njihovog prava boravka. Novim dokumentom moći ćete potvrditi svoj useljenički status ne samo vlastima ili policiji Ujedinjene Kraljevine, nego i poslodavcima, bankama, stanodavcima i svim ostalim osobama.

Doista se bojim da će novi administrativni postupak koji vlasti Ujedinjene Kraljevine pripremaju za građane EU-a postati prava noćna mora. Na koji je način EU tijekom pregovora zaštitio moja prava?

Ujedinjena Kraljevina priprema novi sustav u kojem će administrativni postupci za podnošenje zahtjeva za poseban status biti transparentni, neometani i pojednostavnjeni kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje. Tim se postupkom neće reproducirati tekući postupci za dobivanje stalnog boravka.

Obrasci za podnošenje zahtjeva bit će kratki, jednostavni te prilagođeni korisnicima i kontekstu sporazuma o povlačenju.

Sporazumom o povlačenju utvrdit će se da Ujedinjena Kraljevina ne može zahtijevati ništa više od onoga što je doista neophodno i razmjerno kako bi utvrdila jesu li kriteriji za zakonit boravak zadovoljeni. Sporazum o povlačenju sadržavat će odredbe koje slijede sličan pristup kao i odredbe o zahtjevima u pogledu dokazivanja u pravu EU-a o slobodnom kretanju.

Smatram da su imigracijski administrativni postupci Ujedinjene Kraljevine prezahtjevni. Jesu li predviđena pravila ili zaštitni mehanizmi koji će mi olakšati podnošenje zahtjeva?

Vlasti Ujedinjene Kraljevine pomagat će podnositeljima zahtjeva za novi posebni status u Ujedinjenoj Kraljevini kako bi oni lakše dokazali da ispunjavaju uvjete i izbjegli pogreške ili propuste koji bi mogli utjecati na odluku o zahtjevu. Vlasti Ujedinjene Kraljevine omogućit će podnositeljima zahtjeva da dostave dodatne dokaze ili da isprave sve nedostatke kada je riječ o običnim propustima. Primjenjivat će se načelo fleksibilnosti u pogledu dokazivanja, što će vlastima u Ujedinjenoj Kraljevini po potrebi omogućiti diskrecijsko odlučivanje u korist podnositelja zahtjeva. Vlasti Ujedinjene Kraljevine pomoći će podnositeljima zahtjeva da dokažu da ispunjavaju uvjete za novi posebni status u Ujedinjenoj Kraljevini. Podnositelji zahtjeva u nepovoljnom položaju moći će se osloniti na službe za pomoć slične onima koje trenutačno djeluju u Ujedinjenoj Kraljevini, npr. u lokalnim knjižnicama.

Prije dvije godine podnio sam u Ujedinjenoj Kraljevini zahtjev za potvrdu o stalnom boravku u EU-u. Prikupio sam stotinjak stranica dokumenata kako bih vlastima u Ujedinjenoj Kraljevini dokazao da ispunjavam uvjete. Ne želim to ponavljati. Hoće li ovaj put biti drukčije?

Hoće. Novim sustavom posebnog statusa u Ujedinjenoj Kraljevini neće se zahtijevati ništa više od onoga što je doista neophodno i razmjerno kako bi se utvrdilo jesu li kriteriji za zakonit boravak zadovoljeni. Sporazum o povlačenju sadržavat će odredbe koje slijede sličan pristup kao i odredbe o zahtjevima u pogledu dokazivanja u pravu EU-a o slobodnom kretanju. Istovremeno će vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini nastojati upotrijebiti dokaze koji su im već dostupni (**primjerice evidencija o plaćanju poreza na plaću**) kako bi se smanjila količina dokaza koje podnositelji zahtjeva trebaju dostaviti.

Drugim riječima, podnositelji zahtjeva trebat će dostaviti samo minimum dokaza koji su potrebni kako bi dokazali da ispunjavaju uvjete za novi posebni status u Ujedinjenoj Kraljevini (**u slučaju radnika riječ je o osobnoj iskaznici, dokazu da je u Ujedinjenoj Kraljevini radio pet godina i dokazu da i dalje boravi u Ujedinjenoj Kraljevini**) i ništa više.

Nije mi jasno koje će kriterije primijeniti vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini pri odlučivanju o novom statusu kada je riječ o građanima EU-a koji tamo borave. Možete li to pobliže objasniti?

Kriteriji po kojima će građani EU-a dobivati novi status u Ujedinjenoj Kraljevini neće biti stroži od onih koji su propisani današnjim pravom EU-a o slobodnom kretanju. Time će se osigurati da svi građani EU-a koji bi ispunjavali uvjete za boravak na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju ispunjavaju uvjete za status u Ujedinjenoj Kraljevini te da građani EU-a koji bi

ispunjavali uvjete za stalni boravak na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju ispunjavaju uvjete za stalan status u Ujedinjenoj Kraljevini.

U kojim će rokovima građani EU-a trebati podnijeti zahtjev za novi status u Ujedinjenoj Kraljevini?

Građani EU-a i članovi njihovih obitelji imat će najmanje dvije godine za podnošenje zahtjeva za novi status u Ujedinjenoj Kraljevini. Tijekom tog razdoblja i sve do donošenja odluke o zahtjevu oni će uživati svoja sadašnja prava boravka.

Hoće li biti zaštitnih mehanizama za one koji propuste rok?

Vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini primjenjivat će razmjern pristup na građane EU-a i članove njihovih obitelji koji propuste rok za podnošenje zahtjeva kad za to postoji opravdan razlog. Osobe koji su zahtjeve podnijele nakon roka te ih vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini nisu prihvatile i dalje će imati pravo da od neovisnog suda u Ujedinjenoj Kraljevini zatraže preispitivanje odluke o odbijanju.

Određeni imigracijski postupci u Ujedinjenoj Kraljevini vrlo su skupi. Koji će iznos vlasti u Ujedinjenoj Kraljevini naplaćivati građanima EU-a i članovima njihovih obitelji za podnošenje zahtjeva za novi status nakon Brexita?

Nova boravišna iskaznica za Ujedinjenu Kraljevinu izdat će se bez naplate (**osobama koje raspolažu valjanom iskaznicom stalnog boravka koja je izdana na temelju prava EU-a o slobodnom kretanju prije Brexita**) ili uz troškove koji neće biti viši od troškova koje za izdavanje sličnih isprava snose vlastiti državljani (**možete očekivati da nećete platiti više nego što britanski građani plaćaju za putovnicu: trenutno to iznosi oko 70 £**).

Danas građani EU-a imaju pravo žalbe na odluke vlasti Ujedinjene Kraljevine. Hoće li to pravo biti zaštićeno i nakon Brexita?

Hoće, to je pravo u potpunosti preneseno u Zajedničkom izvješću.

Što će se dogoditi s onim građanima EU-a kojima vlasti Ujedinjene Kraljevine odbiju zahtjeve za novi status? Hoće li moći ostati u Ujedinjenoj Kraljevini do okončanja žalbenog postupka?

Građani EU-a čiji su zahtjevi za novi status u Ujedinjenoj Kraljevini nakon Brexita odbijeni imat će pravo zbog toga zatražiti sudsku zaštitu. Oni će imati pravo boravka sve do donošenja konačne odluke **ili okončanja žalbenog postupka**. Kao što je predviđeno pravom EU-a o slobodnom kretanju, vlasti Ujedinjene Kraljevine u iznimnim će slučajevima imati pravo protjerati odbijene podnositelje zahtjeva čak i prije pravomoćne presude suda, ali im se, osim u iznimnim okolnostima, ne smije onemogućiti osobno iznošenje obrane.

Već posjedujem dokument kojim se potvrđuje stalno boravište, koji su mi vlasti Ujedinjene Kraljevine izdale prošle godine. Doista se nadam da će osobe poput mene moći ostati bez ikakvih problema.

Hoće. Morat ćete zatražiti novi stalni status u Ujedinjenoj Kraljevini (**poseban status**), no kako ste već dobili stalni boravak u Ujedinjenoj Kraljevini na temelju postojećeg prava EU-a o slobodnom kretanju, upravni će postupak biti vrlo jednostavan te ćete samo morati predložiti osobnu iskaznicu, izjavu o eventualnim kaznenim presudama i dokaz da i dalje boravite u Ujedinjenoj Kraljevini. Nova boravišna iskaznica za Ujedinjenu Kraljevinu izdat će vam se besplatno.

Socijalno osiguranje

Britanski sam državljanin i radim u Španjolskoj. Uskoro ću navršiti dob za umirovljenje. Što će se dogoditi s mojim pravima na državnu mirovinu nakon Brexita?

Ništa se neće dogoditi s vašom državnom mirovinom i sve će biti isto kao sada. Imat ćete pravo na svoju mirovinu pod istim uvjetima kao i danas, iznos mirovine izračunat će se u skladu s istim pravilom, a vi je čak možete prilagoditi i prenijeti u drugu državu članicu ako se odlučite nastaniti drugdje.

Otišao sam u mirovinu i sada dobivam državnu mirovinu iz Ujedinjene Kraljevine i Slovenije u kojoj sam prije radio. Što će se dogoditi s mojom mirovinom nakon Brexita?

Ništa se neće dogoditi s vašom mirovinom. I dalje ćete dobivati državnu mirovinu iz Ujedinjene Kraljevine i Slovenije kao što je to dosada bio slučaj.

U prošlosti sam 12 godina radio u Ujedinjenoj Kraljevini. Preselio sam se i sada živim u Austriji. Nakon što odem u mirovinu (oko 2035.), što će se dogoditi s mojim stažem – i osiguranjem – u Ujedinjenoj Kraljevini i Austriji?

Vaš staž i dalje se uzima u obzir i kad odete u mirovinu dobivat ćete svoju britansku penziju (**odnosno, njezin dio koji odgovara dvanaestogodišnjem stažu**) i svoju austrijsku penziju (**dio koji odgovara broju godina koji ste radili u Austriji**) pod istim uvjetima koji se trenutačno primjenjuju u EU-u.

Cijeli život radio sam u Ujedinjenoj Kraljevini i sada sam u mirovini u Francuskoj. Brine me da se moja britanska državna mirovina nakon Brexita više neće povećavati.

U Zajedničkom izvješću jasno se navodi da će se sva davanja iz sustava socijalne sigurnosti, kao što je starosna mirovina, i dalje povećavati u skladu s nacionalnim pravilima.

Ako se u budućnosti odlučim odseliti iz Ujedinjene Kraljevine, mogu li sa sobom prenijeti i svoja prava na davanja iz sustava socijalne sigurnosti?

Ako ste zaštićeni sporazumom o povlačenju, sva relevantna davanja iz sustava socijalne sigurnosti moći ćete prenositi u države članice EU-a i u Ujedinjenu Kraljevinu, u skladu s postojećim pravilima EU-a.

Živim i radim u Ujedinjenoj Kraljevini. Danas bez ikakvih problema mogu dobiti zdravstvenu skrb u lokalnoj bolnici. Hoće li se to promijeniti?

To se neće promijeniti nakon Brexita.

Nakon radnog vijeka koji sam proveo u Belgiji, otišao sam u mirovinu i živim u Ujedinjenoj Kraljevini. Danas mogu dobiti zdravstvenu skrb u lokalnoj bolnici bez ikakvih problema. Hoće li se to promijeniti?

To se neće promijeniti nakon Brexita. Belgija će i u budućnosti nadoknađivati troškove vaše zdravstvene skrbi, kao što to čini danas.

Trenutačno za dobivanje zdravstvene skrbi u inozemstvu upotrebljavam Europsku karticu zdravstvenog osiguranja (EKZO). Hoće li to i dalje biti slučaj?

Ako se na dan Brexita budete nalazili u inozemstvu, na privremenom ili stalnom boravku, sve dok se nalazite u prekograničnoj situaciji zaštićeni ste sustavom EKZO.

Stručne kvalifikacije

Što su stručne kvalifikacije?

Stručne kvalifikacije one su kvalifikacije koje osoba mora posjedovati u skladu sa zakonodavnim, regulatornim ili upravnim odredbama kako bi se mogla baviti jednom ili više profesionalnih djelatnosti. Na primjer, upotreba profesionalnog naziva (**doktor, arhitekt, odvjetnik**) koji je zakonodavnim, regulatornim ili upravnim odredbama ograničen na nositelje određenih stručnih kvalifikacija predstavlja jedan od načina obavljanja djelatnosti. Stručne kvalifikacije obuhvaćaju diplome, certifikate i druge dokaze o formalnim kvalifikacijama, kao i potvrde kompetencije i/ili profesionalnog iskustva.

Što se događa danas kada se osoba seli iz jedne države članice u drugu državu članicu sa svojim kvalifikacijama?

Građani EU-a imaju pravo baviti se svojom profesijom, kao radnici ili samozaposlene osobe, u državi članici koja nije država članica u kojoj su svoje kvalifikacije stekli. Države članice dužne su priznati kvalifikacije stečene u drugim državama članicama, a za neke profesije (**liječnici, medicinske sestre, stomatolozi, veterinari, primalje, farmaceuti i arhitekti**) postoji sustav automatskog priznavanja koji se temelji na zajedničkim minimalnim uvjetima osposobljavanja. Država članica u kojoj se traži priznavanje mora donijeti odluku kojom se priznaju predmetne kvalifikacije ili se zahtjev odbacuje, a na tu se odluku može podnijeti žalba u skladu s nacionalnim pravom.

Režim Unije ne odnosi se na zahtjeve koje podnose državljani trećih zemalja. Na kvalifikacije stečene u trećim zemljama primjenjuje se režim Unije samo ako su izjednačene s kvalifikacijama Unije nakon tri godine obavljanja djelatnosti u državi članici koja ih je prva priznala.

Britanski sam arhitekt koji živi i radi u Estoniji. Hoću li se nakon Brexita i dalje moći baviti svojom profesijom?

Hoćete. Ako imate stručne kvalifikacije koje su priznate u državi u kojoj trenutno imate boravak ili, ako ste prekogranični radnik, u kojoj radite, moći ćete se i dalje osloniti na odluku o priznavanju u toj državi za potrebe obavljanja svojih profesionalnih djelatnosti.

Podnio sam zahtjev za priznavanje svoje kvalifikacije. Što će se dogoditi ako tu odluku ne dobijem prije Brexita?

Ako ste podnijeli zahtjev za priznavanje, prije navedenog datuma, nadležnom tijelu države članice u kojoj trenutno imate boravak ili, ako ste prekogranični radnik, u kojoj radite, postupak priznavanja tih kvalifikacija trebalo bi dovršiti na temelju pravila Unije koja se primjenjuju prije navedenog datuma. Na taj bi se način jamčio neometan dovršetak postupka i pozitivan ishod ako je vaš zahtjev bio opravdan.

[1] https://ec.europa.eu/commission/publications/joint-report-negotiators-european-union-and-united-kingdom-government-progress-during-phase-1-negotiations-under-article-50-teu-united-kingdoms-orderly-withdrawal-european-union_en

[2] Vidjeti točku 11. Tehničke napomene Ujedinjene Kraljevine od 8. studenoga o administrativnim postupcima, dostupno na <https://www.gov.uk/government/publications/citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk/technical-note-citizens-rights-administrative-procedures-in-the-uk>.

[3] To važno pitanje trebalo bi se riješiti u drugoj fazi pregovora. Dodatne informacije: https://ec.europa.eu/commission/publications/communication-commission-european-council-article-50-state-progress-negotiations-united-kingdom-under-article-50-treaty-european-union_en